

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

08 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui,

Sadovîi Anatoli xxxxx, născut xxxxxxxxxxxx,
originar din xxxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 22.10.2019 – 17.03.2020;

Instanța de apel: 17.04.2020 – 30.09.2020;

Instanța de recurs: 14.12.2020 – 08.11.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, din 17 martie 2020, Sadovîi Anatoli fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal.

A fost încetat procesul penal în privința lui Sadovîi Anatoli învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate Moscviciov Serghei și Tolpeghin Fiodor s-a admis.

S-a încasat de la Sadovîi Anatoli în beneficiul lui Moscviciov Serghei prejudiciul material în mărime de 127000(o sută douăzeci și șapte mii) lei.

S-a încasat de la Sadovîi Anatoli în beneficiul lui Tolpeghin Fiodor prejudiciul material în mărime de 15000(cincisprezece mii) lei.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a reținut că, la ancheta preliminară sa stabilit că Sadovîi Anatoli, în perioada de timp a lunii decembrie 2010, având scopul însușirii bunurilor altor persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit de la cet. Moscviciov Serghei, cantitatea de 18800 kg mere, la un preț de 6,75 lei pentru un kilogram, având înțelegerea ca ulterior cet. Sadovîi Anatoli să achite cet. Moscviciov Serghei suma de 127000 (o sută douăzeci și șapte mii) lei, însă până la moment primul nu și-a onorat obligațiunea, prin ce a cauzat părții vătămate un prejudiciu

material considerabil în valoare de 127000(o sută douăzeci și șapte mii) lei.

Tot el, în perioada de timp a lunii decembrie 2010, având scopul însușirii bunurilor altor persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la cet. Tolpeghin Fiodor, cantitatea de 11000 kg mere, la un preț de 6,80 lei pentru un kilogram, având înțelegerea ca ulterior cet. Sadovîi Anatoli să achite cet. Tolpeghin Fiodor suma de 75000(șaptezeci și cinci mii) lei, achitându-i doar 60000(șaizeci mii) lei și restul sumei de 15000(cincisprezece mii) lei, până la moment refuză de a o restitui, prin ce i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu material considerabil în valoare de 15000(cincisprezece mii) lei.

Prima instanță a încadrat acțiunile lui Sadovîi Anatoli în baza art. 190 alin (1) Cod penal, după indicii calificativi - *Dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii și calității substanțiale ale obiectului, care a produs părții vătămate daune în proporții considerabile).*

3. Sentința a fost atacată cu cerere de apel de către inculpatul Sadovîi Anatoli prin care a solicitat casarea integrală a sentinței prin care el a fost recunoscut vinovat în comiterea crimei prevăzute de art.190 alin.1 Cod penal, cu emiterea unei sentințe de achitare în privința lui.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse inculpatul a invocat că:

- prima instanță emițând o sentință de condamnare s-a bazat numai pe probele de organul de urmărire penală și a procuraturii și nu a luat în considerație probele aduse de el și apărătorul lui, prin ce consideră că instanța de judecată a încălcat grosolan prevederile art.101 Cod de procedură penală;

- acuzarea nu a prezentat careva probe care ar fi dovedit vinovăția lui în comiterea crimei prevăzute de art.190 alin.1 Cod penal;

- pe parcursul cercetărilor judecătorești la materialele cauzei penale date de către apărător a fost anexat certificatul Direcției pentru Statistică al raionului Dondușeni (certificat din arhivă) cu nr.263 din 14.11.2019 unde este indicat costul unui kilogram de mere perioada 2010 era de 2,32 lei și în legătură cu divergențele în depozitiile date de el și a presupuselor părți vătămate Moscviciov Serghei și Tolpeghin Fiodor și lipsa a careva dovezi în materialele cauzei penale a costului 1 kg de mere instanța de judecată urma să ia în considerație și ca bază costul producției indicate în certificatul Direcției și anume prețul producției (merelor) colectate în sumă de 31848 lei pentru Moscviciov Serghei;

- acuzarea nu a prezentat careva probe ce ar fi dovedit proveniența recoltei de mere realizată de părțile vătămate, cantitatea lor, prețul ei, precum și modul de realizare;

- faptul care dovedește lipsa intențiilor lui de a-i duce în eroare pe părțile vătămate și a-i deposeda ilegal de averea lor se dovedește prin aceea, că prin intermediul lui Ciumac Maxim (persoana care colecta mere) părților vătămate le-a fost achitate suma de 60000 lei, suma indicată a fost transmisă pentru

achitarea datoriilor și lipsa a careva pretenții față de mine la timpul colectărilor merelor a socotit-o ca fapt de achitate a datoriilor;

- în perioada indicată de acuzare prin intermediul concubinei Bujor Irina părții vătămate Moscviciov Serghei în xxxxxxx i-a fost transmisă suma de 40000 lei (fapt dovedit de martorii Bujor Irina, Frunză Zinaida partea vătămată Moscviciov Serghei, însă faptul dat nu a fost luat în considerație de instanța de judecată;

- mărturiile părții vătămate Moscviciov Serghei precum că a primit numai suma de 23000 lei instanța urma să-i dea o apreciere critică, deoarece el este persoana interesată de a încasa o sumă de bani mai mare, -instanța de fond nu a instaurat faptul și motivul adresării părților vătămate la organul de urmărire penală după 9 ani trecuți, necătând la aceia, că ei, adică părțile vătămate Moscviciov Serghei și Tolpeghin Fiodor, precum și Ciumac Maxim știau de faptul că el concubinează cu cet. Bujor Irina domiciliată în s. xxxxxxx (sat vecin) și ei se știau bine, de aceia și a ajuns la concluzia, că cauza penală dată a fost pornită numai pentru a argumenta termenul omis de către părțile vătămate pentru a apela în instanța de judecată;

- el și părțile vătămate Moscviciov Serghei și Tolpeghin Fiodor în timpul realizării și procurării recoltei de mere au apărut relații civile și lipsa a careva acte cu efect juridic (contracte de vânzare-cumpărare, de achiziții, recipisă și alt.), instanța de judecată urma să respingă acțiunile civile înaintate pentru posibilitatea părților vătămate de a se adresa cu cerere de chemare în judecată în procedura civilă generală cu obligarea părților de a dovedi argumentele invocate conform art.118 Cod de procedură civilă.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2020, a fost admis apelul inculpatului Sadovîi Anatoli, casată parțial, din alte motive decât cele invocate, pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Sadovîi Anatoli a fost considerat condamnat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, încetat procesul penal în privința lui Sadovîi Anatoli în baza art.190 alin.(1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală prevăzut de art.60 alin.(1), lit. b Cod penal. În rest au fost menținute dispozițiile sentinței.

4.1 Instanța de apel a statuat că: probele administrate pe cauză, cercetate în ședința primei instanțe, precum și verificate suplimentar în ședința instanței de apel, corespund cerințelor stipulate de art.101 Cod de procedură penală, adică sânt pertinente, concludente, utile pentru a putea fi puse la baza unei sentințe de condamnare, ele fiind în coroborare între ele și demonstrând deplin vinovăția lui Sadovîi Anatoli în baza art.190 alin.(1) Cod penal, după cum a stabilit instanța de fond, în deplină măsură.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că nu există dubii rezonabile în ce privește existența elementelor infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod

penal, în acțiunile inculpatului, vinovăția lui Sadovîi Anatoli fiind dovedită incontestabil prin ansamblul de probe administrat în materialele cauzei penale.

Instanța de apel a considerat necesar a reține în sarcina inculpatului Sadovîi Anatoli faptul că acesta, în perioada de timp a lunii decembrie 2010, având scopul însușirii bunurilor altor persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit de la cet. Moscviciov Serghei, cantitatea de 18800 kg mere, la un preț de 6,75 lei pentru un kilogram, având înțelegerea ca ulterior cet. Sadovîi Anatoli să achite cet. Moscviciov Serghei suma de 127000 (o sută douăzeci și șapte mii) lei, însă până la moment primul nu și-a onorat obligațiunea, prin ce a cauzat părții vătămate un prejudiciu material considerabil în valoare de 127000(o sută douăzeci și șapte mii) lei. La fel sa reținut în sarcina lui Sadovîi Anatoli că el, în perioada de timp a lunii decembrie 2010, având scopul însușirii bunurilor altor persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la cet. Tolpeghin Fiodor, cantitatea de 11000 kg mere, la un preț de 6,80 lei pentru un kilogram, având înțelegerea ca ulterior cet. Sadovîi Anatoli să achite cet. Tolpeghin Fiodor suma de 75000(șaptezeci și cinci mii) lei, achitându-i doar 60000(șaizeci mii) lei și restul sumei de 15000(cincisprezece mii) lei, până la moment refuză de a o restitui, prin ce i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu material considerabil în valoare de 15000(cincisprezece mii) lei.

Instanța de apel a considerat că probele cercetate în cumul confirmă deplin vina inculpatului în faptele de escrocherie incriminate și temeuri de intervenire a instanței de apel în aspectul propus nu sunt, în același timp, apelul declarat este contradictorii circumstanțelor stabilite pe cauză, de fapt fiind o relatare a celor întâmplare în versiunea autorului apelului, care se contrazice total cu probele cercetate pe caz.

Instanța de apel a respins ca declarative afirmațiile invocate în apel de inculpat că instanța de fond sa bazat numai pe probele organului de urmărire penală și a procuraturii și nu a luat în considerație probele aduse de el și apărătorul lui, prin ce consideră că instanța de judecată a încălcat grosolan prevederile art.101 Cod de procedură penală, apreciind probele prezentate unilateral și neobiectiv, că acuzarea nu a prezentat careva probe care ar fi dovedit vinovăția lui în comiterea crimei prevăzute de art.190 alin.(1) Cd penal, deoarece sunt declarative, nefiind stabilită încălcarea prevederilor menționate.

Instanța de apel nu a reținut nici afirmațiile invocate în apel, că pe parcursul cercetărilor judecătorești la materialele cauzei penale de către apărător a fost anexat certificatul Direcției pentru Statistică al raionului Dondușeni (certificat din arhivă) cu nr.263 din 14.11.2019 unde este indicat costul unui kilogram de mere perioada 2010 era de 2,32 lei, deoarece din declarațiile părților vătămate rezultă despre înțelegerea dintre Tolpeghin Fiodor și a lui Moscviciov Serghei cu inculpatul privind prețul unui kg de mere cu 7 lei, fiind livrate merele, că lucrau la încredere. Din declarațiile părților

vătămate, cât și a lui Ciumac Maxim reiese că ulterior inculpatul a deconectat telefonul, că nu răspundea la telefon, astfel că rezultă intenția inculpatului de a dobândi ilegal bunurile părților vătămate, mai ales că de fapt Ciumac Maxim a declarat, că cu prețul și cantitatea merelor cu părțile vătămate se înțelegea inculpatul.

Instanța de apel a respins și afirmațiile privind achitarea banilor părților vătămate prin Ciumac Maxim și concubina Bujor Irina, deoarece sunt contrazise cu declarațiile părților vătămate care au invocat nerestituirea banilor și că lucrau la încredere, totodată partea vătămată Moscviciov Serghei a declarat că a primit suma de 23000 lei de la Bujor Irina pentru altă partidă procurată de inculpat, la fel partea vătămată Tolpeghin a declarat că a primit suma de 60000 lei prin Ciumac Maxim, care nu este toată suma pentru merele procurate de inculpat, ultimul fiind dator cu încă 15000 lei.

Instanța de apel a respins și argumentele invocate de inculpat privind motivul adresării părților vătămate la organul de urmărire penală după 9 ani trecuți, că părțile vătămate Moscviciov Serghei și Tolpeghin Fiodor, precum și Ciumac Maxim știau de faptul că el concubinează cu Bujor Irina domiciliată în xxxxxx (sat vecin) și ei se știau bine, deoarece din declarațiile părților vătămate rezultă că inculpatul urma să se achite cu ei, dar nu a venit și nu răspundea la sunetele de telefon. Totodată invocarea că între inculpat și părțile vătămate Moscviciov Serghei și Tolpeghin Fiodor în timpul realizării și procurării recoltei de mere au apărut relații civile nu a fost reținută, deoarece din declarațiile părților vătămate rezultă că lucrau la încredere, nefiind întocmite între părți careva acte cu efect juridic, astfel că nu rezultă că între părți sunt relații guvernate de dreptul civil. Deși inculpatul Sadovîi Anatoli nu recunoaște vina sa în infracțiunea de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane, care a produs părții vătămate daune în proporții considerabile, în sensul dat, acțiunile inculpatului din luna decembrie anul 2010, indică la vinovăția inculpatului. După cum rezultă din declarațiile părții vătămate Moscviciov Serghei, cu Sadovîi Anatoli a făcut cunoștință în anul 2010, ultimul a venit cu Ciumac Maxim au văzut merele și s-au înțeles cu Sadovîi Anatolii la 7 lei kilogramul, și la sfârșitul lunii ianuarie să achite banii, peste o perioadă de timp l-a telefonat de două ori, apoi Sadovîi Anatoli a deconectat telefonul, îi este dator cu 127000 lei. Sadovîi Anatoli a mai luat de la el mere și i-a achitat 23000 lei, care i-a dat-o Irina, concubina lui Anatoli, care i-a transmis banii pentru altă partidă procurată. La fel din declarațiile părții vătămate Tolpeghin Fiodor reiese că Sadovîi Anatoli nu o dată a luat de la el mere, dar când a luat în luna decembrie anul 2010 mere cu prețul de 7 lei kg, i-a transmis prin Ciumac Maxim suma de 60000 lei, restul banilor în sumă de 15000 lei nu a restituit.

Reieșind din cele stabilite și ținând cont de acțiunile inculpatului Sadovîi Anatoli, care din intenție a comis infracțiunea privind escrocheria, instanța de apel a considerat că vina lui Sadovîi Anatoli în acțiunile incriminate se

demonstrează deplin prin totalitatea probelor cercetate, la care s-a făcut referire și la cercetarea căror inculpatul și apărarea au avut acces deplin, totodată cointeresarea părților vătămate audiați în soluția adoptată pe caz nu s-a stabilit.

Instanța de apel stabilit că, prima instanță la adoptarea soluției de încetare a procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție eronat s-a bazat pe prevederile art.60 alin.(1) lit. a) Cod Penal, cu toate că a motivat că infracțiunea incriminată inculpatului se consideră mai puțin gravă și astfel soluția adoptată urma a fi bazată pe prevederile art.60 alin.1 lit. b) Cod penal, înlăturând în sensul dat eroarea admisă de prima instanță în motivarea soluției.

A menționat că prevederile art.53 lit. g) Cod penal, potrivit căreia se indică, că persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componente de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile: g) prescripției de tragere la răspundere penală.

Conform prevederilor art.60 alin.2 Cod penal, potrivit căruia, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

Iar art.16 alin.3 Cod penal, stabilește că infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 5 ani inclusiv.

Astfel, s-a reținut că, comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.1 Cod penal, stabilită în acțiunile inculpatului, la momentul comiterii infracțiunii luna decembrie anul 2010, se pedepsea cu închisoare de pînă la 3 ani, deci se califică ca infracțiune mai puțin gravă.

Operând în sensul dat și cu prevederile art.275 pct.4 Cod de procedură penală, potrivit căruia, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care: 4) a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

În sensul art.332 alin.1 Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct.5)-9), 285 alin.(1) pct.1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Urmare, a constatat potrivit art.16 alin.3 Cod penal, infracțiunea prevăzută de art.190 alin.1 Cod penal, stabilită în acțiunile inculpatului ca comisă de Sadovii Anatoli în perioada lunii decembrie anului 2010, este calificată ca mai puțin gravă, termenul de prescripție a expirat după cinci ani de la comiterea infracțiunii, în atare situație a considerat necesară constatarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.1 Cod penal, cu încetarea procesului penal în privința inculpatului în baza art.190 alin.1 Cod penal din motivul intervenirii termenului de prescripție prevăzut de

art.60 alin.1 lit. b) Cod penal.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Sadovîi Anatoli prin care invocând incidența *pct. 12* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală a solicitat casarea deciziei și sentinței, emiterea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea sa de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (1) Cod penal cu încetarea procesului penal dat.

5.1 În susținerea cererii de recurs inculpatul invocă:

- prima instanță și instanța de apel nu au luat în considerație depozițiile date de către inculpat în calitate de bănuit, învinuit, inculpat nu s-au luat în considerație probele în scris prezentate, precum și dispozițiile depuse de martorii din partea apărării;

- nu s-au luat în considerație argumentele aduse pe parcursul cercetărilor judecătorești și examinării apelului înaintat;

- acuzarea nu a prezentat careva probe ce ar fi dovedit proveniența recoltei de mere realizată de părțile vătămate, cantitatea lor, prețul ei, precum și modul de realizare;

- faptul care dovedește lipsa intențiilor sale de a-i duce în eroare pe părțile vătămate și ai deposeda ilegal de averea lor se dovedește prin aceea, că prin intermediul lui Ciumac Maxim (persoana care colecta mere) părților vătămate le-a fost achitate suma de 60 000 lei, suma indicată a fost transmisă pentru achitarea datoriilor și lipsa a careva pretenții față de el la timpul colectărilor merelor a considerat-o ca fapt de achitate a datoriilor;

- în perioada indicată de acuzare prin intermediul concubinei Bujor Irina părții vătămate Moscviciov Serghei în or. Otaci, raionul Ocnița i-a fost transmisă suma de 40 000 lei (fapt dovedit de martorii Bujor Irina, Frunză Zinaida partea vătămată Moscviciov Serghei, însă faptul dat nu a fost luat în considerație de instanța de judecată;

- mărturiile părții vătămate Moscviciov Serghei precum că a primit numai suma de 23 000 lei instanța urma să-i dea o apreciere critică, deoarece el este persoana interesată de a încasa o sumă de bani mai mare;

- reieșind din faptul, că între el și părțile vătămate Moscviciov Serghei și Tolpeghin Fiodor în timpul realizării și procurării recoltei de mere au apărut relații civile și lipsa a careva acte cu efect juridic (contracte de vânzare - cumpărare, de achiziții, recipisă și alt.) instanța de judecată urma să respingă acțiunile civile înaintate pentru posibilitatea părților vătămate de a se adresa cu cerere de chemare în judecată în procedura civilă generală cu obligarea părților de a dovedi argumentele invocate conform art. 118 Cod de procedură penală;

- în acțiunile sale nu se regăsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 din Codul penal și anume atât latura obiectivă cât și cea subiectivă,

- motivul încheierii contractului verbal de vânzare - cumpărare a producției agricole între el și părțile vătămate Moscviciov Serghei și Tolpeghin Fiodor, nu le-a fost creată o falsă reprezentare a realității, aptă de a-i capta buna-credință, pentru a fi dus în eroare, or, acest contract a fost încheiat cu consimțământul liber exprimat al ambelor părți, care nu a fost contestat cu ocazia judecării cauzei civile privind acest împrumut, atât în prima instanță și în instanța de apel.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru netemeinicia recursului ca inadmisibil, considerând corecte constatările instanței de apel.

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal lărgit conchide că recursul ordinar declarat de către inculpat urmează a fi admis cu casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 424 alin. (2), Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Astfel, Colegiul subliniază că instanța de apel, la judecarea cauzei soluționează următoarele chestiuni de drept: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul Penal lărgit, verificând și analizând decizia instanței de apel, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Așadar, instanța de recurs ține să menționeze, că potrivit rechizitoriului Sadovîi Anatoli a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190

alin. (1) Cod penal – *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului, care a produs părții vătămate daune în proporții considerabile*, pentru ambele episoade (f.d. 96, vol. I).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a constatat vinovăția inculpatului Sadovîi Anatoli potrivit învinuirii înaintate prin rechizitoriu, soluție care în această parte a fost menținută și de către instanța de apel.

În acest context, Colegiul Penal lărgit remarcă faptul, că atât organul de urmărire penală, iar ulterior și instanțele de fond au încadrat faptele inculpatului Sadovîi Anatoli potrivit art. 190 Cod penal, în redacția modificărilor operate prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018, cu toate că faptele imputate inculpatului Sadovîi Anatoli au avut loc în perioada anului 2010, infracțiunea de escrocherie fiind consumată pe ambele episoade în luna decembrie a anului 2010, fiind definită ca „*dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere*”.

Concomitent, din conținutul deciziei rezultă că, instanța de apel la examinarea cauzei, a reținut fapta pentru ambele episoade potrivit calificativelor din redacția nouă a dispoziției art. 190 alin. (1) Cod penal, și anume: „...cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare ... cauzându-i părții vătămate Moscviciov Serghei un prejudiciu material considerabil în sumă de 127000 lei și respectiv părții vătămate Tolpeghin Fiodor un prejudiciu material considerabil în sumă de 15000 lei.” (f.d. 78-79, vol. II).

În acest context, este evidentă concluzia că instanța de apel, la judecarea cauzei nu a ținut cont că fapta incriminată inculpatului a fost comisă în anul 2010, adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la art. 190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018.

În continuare, instanța de apel, la judecarea cauzei în ordine de apel, urma să țină cont de faptul că prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, infracțiunea de escrocherie nu a fost de criminalizată, dar a fost concretizată latura obiectivă a acesteia prin modalități alternative de comitere a faptei prejudiciabile, fiind formulate semne calificative ale faptei imputate, care la acel moment (2010) nu erau prevăzute de legea penală.

Colegiul menționează, potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Conform art. 10 Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în

vigoare a acestei legi. Legea penală care înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Potrivit art. 118 alin. (2) Cod penal, calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre o parte și un întreg se efectuează în baza normei care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului deciziei (*pct. 4.1. din decizie*), instanța de apel nu a coroborat învinuirea formulată inculpatului Sadvîi Anatoli în rechizitoriu, conform cărui ultimul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, adică: „*dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului*”, cu prescripțiile din art. 8, 10 și 118 alin. (2) Cod penal, sub aspectul că, în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost de criminalizată după modificările operate în art. 190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmau a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

Colegiul penal observă că nu a fost elucidat, în niciun fel, esența elementelor „... *inducerea în eroare a unei persoane, prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calitatea substanțială a obiectului...*”, inclusiv coroborată cu acțiunile infracționale concrete și împrejurările de fapt incriminate inculpatului, „*prin înșelăciune și abuz de încredere*”.

Având în vedere dezideratele expuse, Colegiul Penal lărgit atestă că menținând sentința primei instanțe în partea calificării infracțiunii potrivit art. 190 alin. (1) Cod penal, instanța de apel nu a argumentat motivele care i-au fundamentat concluzia că acțiunile lui *Sadvîi Anatoli*, deși săvârșite sub auspiciile legii vechi, au fost încadrate potrivit conținutului normativ al legii, conform modificărilor operate prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018.

Astfel, în motivarea deciziei recurate lipsește constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componenței de infracțiune prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal.

În continuare, Colegiul mai constată din conținutul deciziei recurate faptul că, de către instanța de apel au fost lăsate fără apreciere declarațiile inculpatului în coroborare cu a părții vătămate Moscviciov Serghei or, atât prima instanță cât și instanța de apel au reținut doar cele declarate de către partea vătămată potrivit căreia înțelegerea de realizare a merelor a fost la prețul de 7 lei însă instanțele nu au apreciat în nici un fel certificatul prezentat de către inculpat potrivit căruia se atestă că în perioada 2009-2010 producția de

mere de așa sort costa 2,32lei fiind încălcat principiul contradictorialității și principiului egalității armelor în procesul penal, ceea ce constituie o condiție necesară întru respectarea dreptului la un proces echitabil al inculpatului.

Astfel se constată că instanța de apel doar selectiv a dat apreciere unor probe administrate în prima instanță, fapt ce contravine prevederilor art. 101 Cod de procedură penală

În contextul dat Colegiul mai reține că instanța de apel nu a audiat nici inculpatul nici partea vătămată, fapt ce denotă că aceasta nu și-a format concluzia în baza propriilor constatări doar a preluat constatările primei instanțe și nu a intrat în esența speței dedusă judecătii, ca urmare nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei.

Așadar, se atestă că la judecarea apelului declarat, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, iar în rezultat nu a sesizat erorile comise de prima instanță, ci le-a preluat întocmai.

Potrivit art. 414 alin. (1) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Prin urmare, Colegiul menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Rezumând cele consemnate mai sus, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Prin urmare, Colegiul Penal lărgit ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, din alte motive decât cele invocate de recurent, cu casarea deciziei contestate, și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, având în vedere că eroarea constatată în prezenta cauză penală nu poate fi corectată de instanța de recurs.

8. În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlăture eroarea menționată, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și în strictă conformitate cu prevederile art. 417-418 Cod de procedură penală să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către inculpat, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Sadovii Anatoli xxxxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **09 decembrie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion